

Vooraf

- Stelling vooraf (Eens/Neutraal/Oneens):

“Kinderen worden in Nederland momenteel voldoende beschermd tegen reclames voor gokken.”

Een verborgen casino in je telefoon

Boris Stalpers

1. Wat is een loot box?
2. Kansspelwetgeving in het kort
3. RvS uitspraak: loot box geen kansspel
4. Loot boxes wel degelijk gokken
5. Reclame gericht op kinderen
6. Doel van de kansspelwetgeving niet bereikt

Wat is een loot box?

- Spellen vroeger en spellen nu
Tegenwoordig opgroeien met spelletjes op je telefoon
- Dus ook: opgroeien met microtransacties
- Loot boxes: inhoud bekend ná aanschaf
- Inhoud kan bijzonder waardevol zijn, of kan gematigde (of nagenoeg nul) waarde hebben
- [Voorbeeldvideo](#) (zoek de kenmerken van gokken)

Kansspelwetgeving in het kort

- Het doel van de wetgever is zoveel mogelijk kansspelen verbieden
- Maar toch een gereguleerd aanbod te laten bestaan (dat is een beter alternatief dan ongereguleerde illegaliteit)
- Kansspelautoriteit (KSA) in 2012 in het leven geroepen voor toezicht en handhaving
- Inclusief reclame- en wervingsbeleid
- Maar alleen als sprake is van kansspelen

De Nederlandse gokwetgeving (1)

- De Wet op de Kansspelen (WoK)
- “Gokken” wordt niet genoemd
- Definitie van “een kansspel”:

Verboden om “gelegenheid te geven om mede te dingen naar prijzen of premies, indien de aanwijzing der winnaars geschiedt door enige kansbepaling waarop de deelnemers in het algemeen geen overwegende invloed kunnen uitoefenen, tenzij daarvoor ingevolge deze wet vergunning is verleend”

- Bepalend:
 1. Prijzen winnen
 2. Naar willekeurigheid

De Nederlandse gokwetgeving (2)

- Is iets een kansspel? Dan is het verboden, behoudens een vergunning (er zijn wel een paar kleine uitzonderingen, zoals het organiseren van een kleinschalige bingo, die hier niet relevant zijn)
- Er bestond tot 2021 nog geen vergunningsmogelijkheid voor online kansspelen, dus die waren per definitie verboden in Nederland
- Wetgever zag: Een totaalverbod voor online kansspelen is tegenwoordig niet meer houdbaar

De Nederlandse gokwetgeving (3)

- De Wet Kansspelen op Afstand (KoA)
- Wetgever is al jaren uit op een modernisering van de WoK
- Wat verandert er dankzij de wet KoA?
- “Kansspel op afstand”: een kansspel in de zin van de WoK waarbij
 1. Fysieke aanwezigheid in de zelfde ruimte niet meer vereist is
 2. Gebruik wordt gemaakt van ‘elektronische communicatiemiddelen op afstand’
 3. Ook nog niet bestaande spelsoorten kunnen worden bedoeld
- Duidelijk oog voor toekomstbestendigheid in deze formuleringen

De Nederlandse gokwetgeving (4)

- Dus wat betekent dit voor loot boxes?
- Minister van Rechtsbescherming: Een kansspel binnen een niet-kansspel leidt tot de onwenselijkheid dat men ermee in aanraking komt maar niet bewust kiest te gaan gokken
- Handhaving van de KSA, mede naar aanleiding van Kamerstukken: criterium 'mededingen naar prijzen of premies' hangt af van "economische waarde"
- Dat betekent dat je onder de Kansspelwetgeving valt als je kunt "uitcashen"
- Vaak blokkeren bedrijven om deze reden doorverkoopfuncties binnen hun game, want 'dan is hun loot box geen kansspel'

ECLI:NL:RVS:2022:690

- Uitspraak van vorige maand, over FIFA
- 8.5: “Dat de packs aldus apart van de wedstrijd of in game-opdracht geopend worden, **maakt niet dat sprake is van een apart spel**. Dat het niet volstrekt onmogelijk is om de packs op andere wijze te verkrijgen, maakt het vorenstaande niet anders. De grote meerderheid van de packs wordt immers verkregen door en gebruikt voor speldeelname. **De verhandelbaarheid van de packs op de zwarte markt is betrekkelijk.**”
- Conclusie: Geen kansspel, want
 1. Het is geen op zichzelfstaand spel
 2. Men kan de inhoud niet doorverkopen, dus er is geen economische waarde
- Kritiek:
 1. Voorbeeld op BNR: Risk met een roulettetafel
 2. Strijd met de wens van de Minister op de vorige slide

Waarom zoveel consternatie over FIFA?

- [Net een kraslot: Voorbeeldvideo van 30 seconden](#)
- EA verdient Hiermee 1,6 miljard per jaar
- Dat is 30% van de volledige omzet van Electronic Arts: alléén het spel FIFA en dan ook nog alleen de verkoop van loot boxes binnen die game

Doelen van de wetgever

- Strenge voorwaarden voor vergunningen
- Zware zorgplicht kansspel aanbieders
 - Verstreckende informatieplichten
 - Waken tegen onmatige deelname
 - Verslaving vroegtijdig signaleren: Hulp bieden om te stoppen
 - Last but not least: Minderjarigen weren
- Beoogd resultaat:
 - Bescherming tegen (ongereguleerd) gokken en fraude
 - Extra nadruk op bescherming tegen kansspelverslaving, met name kwetsbare groepen

Zijn loot boxes gokken? (1)

- Is het terecht dat sommige loot boxes niet als kansspel worden aangemerkt?
- De kenmerken van gokken zoals omschreven in de psychologische vakliteratuur
- **Het voorspellen van willekeur**
 - Gambler's Fallacy: veranderende winstkansen bij herhaald verlies
 - The Illusion of Control: eigen invloeden zoals lotnummers invullen

Zijn loot boxes gokken? (2)

- Niet kunnen stoppen met spelen
 - Chasing: verliezen goedmaken
 - Cognitive entrapment/the sunk cost fallacy: alle moeite voor niks
 - Maar als het dan beter gaat stop je niet 'want het gaat net zo lekker'
- Trucs om mensen aan het spelen te houden
 - The near miss effect: nét niet winnen is spannend (fruitautomaten)
 - Losses disguised as wins: verliezen camoufleren
 - Availability heuristics: licht- en geluidseffecten

Zijn loot boxes gokken? (3)

- Loot boxes, ook niet-kansspel versies, hebben alle kenmerken van gokken
- Website van Kansspelverslaving Nederland heeft een pagina over loot boxes
- Uit onderzoek blijkt een bovengemiddeld risicopotentieel voor loot boxes
- Loot boxes worden expliciet genoemd op een internationale verklaring over probleemgokken van de Kansspelautoriteiten van 16 landen, waaronder Nederland
- **Extra risico's:**
 - Grote markt minderjarigen
 - Short- of long odds karakter: zelfs nog korter dan met krasloten
 - Reclame via influencers die voor de wél kansspelversies verboden is

Voldoende bescherming?

- Verslavingsrisico's even hoog bij loot boxes die wel/niet kansspel zijn
- Nogmaals nadruk op de kwetsbare groepen die oververtegenwoordigd zijn bij gamers, met name minderjarigen
- Loot boxes als niet-kansspelen aanmerken maakt dus dat de KSA buiten spel staat; ze vallen dan onder het reguliere consumentenrecht, wat maakt dat de ACM de toezichthouder is. Maar kansspelpreventie zit niet in de portefeuille van de ACM
- Ook verdwijnt de toepasbaarheid van de aanvullende regelgeving zoals het Besluit en de Regeling werving, reclame en verslavingspreventie kansspelen
- Experts zijn hierover van mening dat “er signalen zijn waaruit blijkt dat er grootschalige problemen kunnen ontstaan” -> waarom zouden we dan niet ingrijpen vóór het grootschalig mis gaat?

Oordeel Raad van State onjuist

- Verhandelbaarheid staat niet in de wet: het moet gaan om “mededingen naar prijzen of premies”
- Men betaalt voor een de trekkans voor iets van waarde
- Bovendien heeft een loot box, economische waarde of niet, alle psychologische kenmerken van gokken
- Met deze RvS uitspraak is het hek van de dam

Conclusie en *Call to Action*

- Één van de belangrijkste doelen van de wetgever is miskend: verslavingspreventie
- Verhandelbaarheid van de loot of het oogmerk de loot box als een los spel te spelen zijn in dit kader volstrekt irrelevant
- Bovendien: is de huidige lezing van “mededingen naar prijzen of premies” de enige optie? Spelers zijn ook zonder doorverkoopmarkt bereid grof geld uit te geven om een ‘prijs’ uit een loot box te bemachtigen
- Naar de huidige lezing ontlopen veel gokspellen de definitie “kansspel”, met alle gevolgen van dien
- Meer lezen? [Een verborgen casino in je telefoon: de vervagende lijn tussen gokken en gamen](#), *Tijdschrift voor Consumentenrecht & handelspraktijken (TvC) 2020 / 4 (augustus) 1.*